

De softwaresector in Nederland

Survey 2010

In opdracht van:

ICT~Office

Project:

2010.002

Publicatienummer:

2010.002-1018

Datum:

Utrecht, 23 augustus 2010

Auteurs:

Robbin te Velde
Jaap Veldkamp
Marijn Plomp

Samenvatting onderzoek softwaresector in Nederland

Economische kengetallen van de softwaresector

- De softwaresector¹ is een volwaardige en belangrijke economische sector in Nederland, met een omzet van 25,0 miljard euro en een bruto toegevoegde waarde van 17,3 miljard euro. Hiermee draagt de softwaresector 2,8 procent bij aan de Nederlandse economie (BNP). Deze toegevoegde waarde is minstens zo hoog als de meeste sleutelgebieden zoals gedefinieerd door het Innovatieplatform als strategische sectoren waarin Nederland internationaal uitblinkt in kennis en bedrijvigheid.
- De omzetwaarde uit software is feitelijk nog groter omdat ook veel software wordt ontwikkeld en verkocht door bedrijven die formeel buiten de definitie van de softwaresector vallen zoals die door het CBS wordt gehanteerd. Als deze activiteit wel wordt meegeteld, kan de omvang van de toegevoegde waarde oplopen tot 24,3 miljard euro. Dat is een bijdrage van 3,9 % aan de nationale economie (BNP).
- In Nederland wordt 10,2 miljard euro omgezet met de verkoop van door bedrijven zelf ontwikkelde software. Het gaat dan om product- en maatwerksoftware (9,4 miljard) en embedded software (0,8 miljard). Programmeerwerk voor derden levert ook nog eens 4,0 miljard euro op. Implementatie, testen, beheer en onderhoud dragen voor 3,8 miljard euro bij aan de totale omzet.
- Bedrijven die hun inkomsten hoofdzakelijk halen uit de ontwikkeling en verkoop van software richten zich daar ook voornamelijk op. Software consultancy lijkt sterk verweven te zijn met de productie van software, maar de productie van software is niet verweven met consultancy.
- De softwaresector biedt voor 192.000 fte aan werkgelegenheid, waarvan 68.000 fte in de softwareontwikkeling en 14.000 fte in onderzoek en ontwikkeling (O&O). Het aandeel van O&O ligt bij softwareproducenten het hoogst met 8 à 9 procent.

Kenmerken van softwareproducten

- Vaak wordt gedacht dat in Nederland vooral maatwerksoftware wordt ontwikkeld. De omzet aan maatwerksoftware is 5,5 miljard per jaar. Daarnaast wordt in Nederland echter 3,9 miljard euro omgezet aan productsoftware. Hoe groter het bedrijf is, hoe groter het aandeel productsoftware is.
- Op basis van het aantal bedrijven in de softwaresector dat software produceert, wordt geschat dat er in 2010 tussen de 30.000 en 35.000 softwareproducten op de Nederlandse markt zijn.

¹ Onder de softwaresector worden in dit onderzoek bedrijven in de CBS-categorie 'dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatietechnologie' (SBI-categorie 62*) bedoeld, met uitzondering van beheer van computerfaciliteiten (SBI 6203).

- Software wordt voor ruim driekwart binnen of in opdracht van het eigen bedrijf ontwikkeld. Het overige kwart is gebaseerd op componenten die zijn ontwikkeld door derden en worden verwerkt in eigen software. Van de externe componenten is 54% afkomstig van closed source en 46% van open source licenties.
- Een kwart van de bedrijven in de softwaresector heeft eindproducten of –diensten die gedeeltelijk of volledig open source zijn. Veel bedrijven die open source producten leveren, bieden daar maatwerkdiensten bij aan.
- 15 procent van de omzet uit softwareverkoop is op dit moment afkomstig uit Software-as-a-Service diensten.

Innovatie

- De softwaresector is een R&D-intensieve sector. Dit blijkt uit het percentage van de arbeidscapaciteit dat aan onderzoek en ontwikkeling wordt besteed (9% bij softwareproducenten) en uit het percentage aanvragen voor de innovatieregeling WBSO (13,5% van het totaal). Bedrijven die relatief veel open source software gebruiken, doen meer aan onderzoek en ontwikkeling dan andere bedrijven.
- De innovativiteit van de softwaresector blijkt ook uit het feit dat 23% van de omzet van bedrijven in deze sector uit nieuwe of verbeterde producten komt. Gemiddeld ligt dat in Nederland op 10%.
- Voor deelname aan subsidieregelingen is er nog veel groei mogelijk in de softwaresector: zo maken de kleine MKB-bedrijven en de open source bedrijven nog relatief weinig gebruik van de WBSO-regeling.
- Bedrijven die een relatief groot deel van hun omzet uit nieuwe producten halen, besteden veel capaciteit aan onderzoek en ontwikkeling; ze behalen hun omzet met name uit de verkoop van zelfontwikkelde software, ze leveren met name productsoftware en maken relatief vaak gebruik van SaaS-constructies.

Internationale context

- De softwaresector in Nederland is sterk op de binnenlandse markt gericht. Daarnaast is er ook export. 1,93 miljard euro van de inkomsten is afkomstig uit het buitenland. Hiervan nemen de productsoftwarebedrijven een ruime meerderheid voor hun rekening.
- Tweederde van de totale export van de softwaresector gaat naar West-Europa, nog eens ruim 20 procent van de export gaat naar Noord-Amerika.
- Van alle software die door bedrijven in Nederland wordt ontwikkeld, wordt 7,9 procent in het buitenland geproduceerd, waarvan de helft (4,0 procent) in eigen vestigingen. Offshoring speelt binnen de Nederlandse softwareontwikkeling nauwelijks een rol van betekenis. In totaal gaat het om slechts 2,6 procent van alle softwareontwikkeling.

Software in breder perspectief

- 'Virtualisatie' van fysieke producten (die steeds meer software bevatten) en het als softwareproduct verkopen van gestandaardiseerde dienstverlening zijn trends die het aandeel software-intensieve bedrijven buiten de sector zal doen toenemen. Deze blijven echter buiten de officiële statistieken over softwareproductie in Nederland.
- Dwars door de economie zijn er daarnaast organisaties die voor intern gebruik softwareproducten of -diensten voortbrengen. Het belang van software in en voor de Nederlandse economie is vele malen groter dan de omvang van de softwaresector zelf.
- Verder onderzoek is nodig om het economisch belang van deze software in breder perspectief goed in kaart te brengen. Dit onderzoek zou zich moeten richten op het in kaart brengen van de software-intensiteit van andere sectoren dan de softwaresector. Alleen zo wordt de daadwerkelijk economische bijdrage van software inzichtelijk.